

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Kateřiny Kozákové a Mgr. Ondřeje Hrabce ve věci

žalobce

Ing. J. R.

bytem X

zastoupený advokátem JUDr. Josefem Sedláčkem

sídlem Starobranská 327/4, 787 01 Šumperk

proti

žalovanému

Ministerstvo zemědělství

sídlem Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2021, č. j. 8941/2021-MZE-11121,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl námitku žalobce ze dne 20. 9. 2019 a potvrdil oznámení Státního zemědělského intervenčního fondu, Regionálního odboru Olomouc, pracoviště Šumperk (dále jen „prvostupňový správní orgán“ nebo „Fond“) o provedení aktualizace evidence půdy podle uživatelských vztahů ze dne 4. 9. 2019, č. j. SZIF/2019/0540849 a č. j. SZIF/2019/0540848, sp. zn. 15/665/EPU/1/1044663 (dále též jen „oznámení o provedení aktualizace“) a o neprovedení aktualizace evidence půdy ze dne 4. 9. 2019, č. j. SZIF/2019/0540695 a č. j. SZIF/2019/0540698, sp. zn. 15/665/EPU/1/1044663 (dále jen „oznámení o neprovedení aktualizace“). Fond ve smyslu § 3g odst. 3 a odst. 4 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v rozhodném znění (dále jen „zákon o zemědělství“) předmětnými oznámeními (ne)provedl v nich specifikovanou aktualizaci evidence půdy týkající se půdních bloků na základě ohlášení žalobce ze dne 25. 5. 2015.
2. Prvostupňový správní orgán vydal (na základě ohlášení žalobce ze dne 25. 5. 2015 ve smyslu § 3g zákona o zemědělství o změně uživatele 16 dílů půdních bloků z původní uživatelky MUDr. M. R. na žalobce) dne 21. 9. 2015 pod č. j. SZIF/2015/0536893, sp. zn. 15/665/EPU/1/1044663, oznámení o neprovedení aktualizace evidence půdy ve vztahu v tomto oznámení specifikovaným půdním blokům. Žalobce proti tomuto oznámení podal dne 19. 10. 2015 námitku, která byla rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 1. 2016, č. j. 63323/2015-MZE-13323, sp. zn. 17PZ29695/2015-133323 zamítnuta a oznámení prvostupňového správního orgánu potvrzeno. Proti tomuto rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, o které Městský soud v Praze rozhodl rozsudkem ze dne 17. 5. 2018, č. j. 9 A 46/2016-67, tak, že rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 1. 2016, č. j. 63323/2015-MZE-13323, sp. zn. 17PZ29695/2015-133323, zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. Žalovaný následně rozhodnutím ze dne 9. 7. 2018, č. j. 39284/2018-MZE-11155, sp. zn. 17PZ13604/2018-11155, námitce žalobce ze dne 19. 10. 2015 vyhověl, oznámení Fondu o neprovedení aktualizace evidence půdy ze dne 21. 9. 2015, č. j. SZIF/2015/0536893, sp. zn. 15/665/EPU/1/1044663, zrušil a věc vrátil Fondu k dalšímu řízení. Původní řízení bylo následně Fondem rozděleno do dvou částí.
3. Ohledně části dílů půdních bloků bylo prvostupňovým orgánem dne 12. 2. 2019 vydáno oznámení o provedení aktualizace evidence půdy č. j. SZIF/2019/0130736 a č. j. SZIF/2019/0130745 a oznámení o neprovedení aktualizace evidence půdy č. j. SZIF/2019/0130742 a č. j. SZIF/2019/0130746, sp. zn. 15/665/EPU/1/1044663. Žalobce proti těmto oznámením podal námitku, která byla rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 4. 2019, č. j. 17806/2019-MZE-11121, sp. zn. 17PZ7658/2019-11121, zamítnuta a oznámení

prvostupňového správního orgánu byla tímto zároveň potvrzena. Žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaného podal žalobu, kterou Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 6. 2. 2020, č. j. 11 A 113/2019-43, zamítl. Žalobce uvedený rozsudek napadl kasační stížností, která byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 68/2020-27, zamítnuta.

4. Ohledně druhé části dílů půdních bloků bylo dne 4. 9. 2019 prvostupňovým správním orgánem vydáno oznámení o provedení aktualizace evidence půdy č. j. SZIF/2019/0540848 a č. j. SZIF/2019/0540849 a oznámení o neprovedení aktualizace evidence půdy č. j. SZIF/2019/0540698 a č. j. SZIF/2019/0540695, sp. zn. 15/665/EPÚ/1/1044663. Žalobce proti těmto oznámením dne 20. 9. 2019 podal námitku, která byla rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 12. 2019, č. j. 54319/2019-MZE-11121, sp. zn. 17PZ19818/2019-11121, zamítnuta a oznámení prvostupňového správního orgánu byla tímto rozhodnutím zároveň potvrzena. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal žalobu, o které Městský soud v Praze rozhodl rozsudkem ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, tak, že rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 12. 2019, č. j. 54319/2019-MZE-11121, sp. zn. 17PZ19818/2019-11121, zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. Městský soud v Praze žalovanému v odůvodnění rozsudku uložil, aby při rozhodování o námitkách žalobce zohlednil závěry vyslovené v bodech 61 – 94 tohoto rozsudku a v dalším průběhu řízení důsledně a jednotlivě ve vztahu ke všem dotčeným půdním blokům posoudil, který z podnikatelů (žalobce či MUDr. M. R.) předmětné pozemky fakticky užívá a vypořádal se s námitkami, které v tomto směru žalobce ve správním řízení vznesl a případně v dalším průběhu vznese. Mezi klíčovými závěry soudu je v odůvodnění rozsudku uvedeno, že správní orgány v rozporu se závazným právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 5. 2018, č. j. 9 A 46/2016-67, v dalším průběhu řízení zcela rezignovaly na náležité posouzení otázky, zda předmětné pozemky dotčené ohlášením žalobce ze dne 25. 5. 2015 fakticky užívá žalobce nebo MUDr. M. R., přičemž se omezily pouze na zjištění, komu z nich svědčí právní titul k jejich užívání. Z judikturních východisek k rozhodování správních orgánů ve věcech aktualizace evidence jednoznačně vyplývá, že správní orgány jsou v řízení podle § 3g zákona o zemědělství povinny zkoumat nejen to, komu z účastníků svědčí právní titul k užívání zemědělských pozemků, ale rovněž to, který z nich předmětné pozemky užívá. Soud tak dospěl k závěru o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů (např. ve vztahu k námitce žalobce, kterou žalobce poukazuje na skutečnost, že je nespravedlivé, jestliže on splácí kupní ceny za předmětné nemovitosti a platí z nich daň z nemovitostí, zatímco MUDr. M. R. pobírá dotace; nebo dále ve vztahu ke skutečnosti, že správní spis neobsahuje žádné podklady k ohlášením realizovaným žalobcem v letech 2007 – 2011, když žalovaný své odůvodnění pouze omezil na poznámku indikující eventuální možnost tyto podklady doložit), jakož i k závěru o jeho nezákonnosti spočívající v tom, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor vyslovený v původním zrušujícím rozsudku v této věci.
5. Žalovaný následně dne 25. 6. 2021 vydal rozhodnutí pod č. j. 8941/2021-MZE-11121, sp. zn. 17PZ1651/2021-11121 (dále též jen „napadené rozhodnutí“), kterým námitku žalobce ze dne 20. 9. 2019 zamítl a oznámení prvostupňového správního orgánu potvrdil. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve shrnul průběh předcházejícího správního

řízení

a na něj navazujícího soudního přezkumu, závěry vyslovené v předmětných oznámeních a následně se vypořádal s námitkami, které žalobce proti těmto oznámením vznesl. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zpochybnil svoji vázanost právním názorem vysloveným v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, s odůvodněním, že tato vázanost není absolutní, neboť důvodem pro nerespektování právního názoru soudu může být judikатурní vývoj. Žalovaný dále odůvodnil, že pokud uložil Městský soud v Praze žalovanému opětovně rozhodnout o námitkách žalobce s akcentem na závěry ve shora citovaném rozsudku vyslovené, je nutno tyto interpretovat v souladu se závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudcích ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 68/2020-27 a č. j. 7 As 69/2020-30. Žalovaný jako další stěžejní argument svého rozhodnutí uvedl, že otázka faktického užívání sporných pozemků není pro zápis změny uživatele do evidence půdy rozhodná. Dokazování ohledně užívání sporných pozemků navrhané žalobcem nebylo prováděno, jelikož pro posouzení věci je podstatné, komu svědčí právní důvod užívání, a nikoli to, kdo fakticky díly půdních bloků obhospodařoval. Otázka faktického užívání není předmětem řízení podle § 3g zákona o zemědělství, avšak nutno podotknout, že faktické užívání pozemků je nedílnou podmínkou pro poskytování dotací. Nepravdivé informace žadatele o dotace ohledně faktického užívání mohou být důvodem pro vrácení dotace.

II.

Obsah žaloby

6. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení napadeného rozhodnutí, a to pro vady řízení a nezákonnost. V žalobě nejprve podrobně rekapituloval dosavadní průběh správního řízení, shrnul závěry vyslovené Městským soudem v Praze v navazujícím soudním přezkumu, dále závěry uvedené v oznámeních prvostupňového správního orgánu a následně především v napadeném rozhodnutí.
7. Žalobce **pod prvním žalobním bodem** uvedl, že považuje za nezákonný postup žalovaného spočívající v tom, že žalovaný v napadeném rozhodnutí zpochybnil svoji vázanost právním názorem Městského soudu v Praze vysloveným v rozsudku ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, což odůvodnil tím, že tato vázanost není absolutní, přičemž důvodem nerespektování právního názoru soudu může být i judikaturní vývoj, který žalovaný shledává v rozhodnutích Nejvyššího správního soudu ve věcech týčž účastníků, č. j. 7 As 68/2020-30 a č. j. 7 As 69/2020-30 (žalovaný v napadeném rozhodnutí citoval část odůvodnění těchto rozsudků a přebíral je jako přímé argumenty pro svoje rozhodnutí). Žalobce uvedl, že ve fázi správního řízení po vydání zrušovacího rozsudku ze dne 25. 11. 2020 bylo procesní povinností žalovaného bezvýhradně splnit pokyny Městského soudu v Praze, přičemž z této právní povinnosti stanovené v § 78 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) neexistuje žádná zákonná výjimka. Dle názoru žalobce mohl žalovaný až poté přistoupit k právnímu posouzení věci, při kterém mohl přihlídnout i k judikatuře dopadající na řešenou věc.
8. Žalobce **pod druhým žalobním bodem** uvedl, že považuje za nezákonné, že žalovaný popřel závazný právní názor Městského soudu v Praze, že do evidence LPIS může být zapsána jen osoba, která fakticky zemědělské pozemky obhospodařuje. Kromě toho žalovaný v rozporu se zákonem o zemědělství v napadeném rozhodnutí tvrdil, že právní

důvod užívání by žalobce mohl mít jen za předpokladu, že by s tím souhlasila MUDr. M. R., ačkoli je zjevné, že právní důvod užívání žalobce je založen jeho vlastnickým právem, které je nesporné. Oprávnění užívat pozemky, které vlastní, se žalobce nikdy nevzdal. Právní důvod užívání ke sporným pozemkům mají oba spoluvlastníci, tedy jak žalobce, tak i MUDr. M. R. Tuto podmínku pro zápis do evidence půdy tedy mohou splňovat a také ji splňují oba, nicméně druhou podmínku, tedy faktické užívání pozemků, může splňovat jenom jeden z nich. Jejich tvrzení k této otázce jsou protichůdná, a proto nelze rozhodnout bez provedení navržených důkazů. Žalovaný dle názoru žalobce ignoroval pokyn Městského soudu v Praze, aby se zabýval obsahem podkladů k ohlášením údajně realizovaným žalobcem v letech 2007 – 2011, tudíž dosud nejsou zřejmé úvahy žalovaného, z nichž vyvodil konkludentní souhlas žalobce podle § 146 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“). Ve správním spise není založena jediná listina, ze které by vyplývalo, že MUDr. M. R. byla zapsána jako uživatelka nějakého dílčího půdního bloku na základě úkonu žalobce. Žalobce poukázal na skutečnost, že ohlášení do evidence musí učinit osobně uživatel nebo jeho zástupce na základě plné moci. Žalobce nikdy nejednal jako zástupce MUDr. M. R. a netvrdí to ani žalovaný. Vzhledem ke skutečnosti, že nebylo řádně skutkově zjištěno, jakým způsobem v minulosti k zápisu MUDr. M. R. do evidence uživatelů došlo a zda se tak stalo platně, je zřejmé, že žalovaný vydal rozhodnutí, aniž by řádně zjistil skutkový stav.

9. Žalobce **pod třetím žalobním bodem** uvedl, že podle § 3a odst. 1 zákona o zemědělství slouží evidence využití půdy k ověřování údajů uvedených v žádosti o dotace, tedy na základě údaje v evidenci půdy ohledně toho, kdo je uživatelem příslušného pozemku, jsou vypláceny dotace. Dle žalobce je právě z tohoto důvodu zcela nepřijatelné, aby byl jako uživatel v evidenci zapsán někdo, kdo pozemek fakticky neužívá.
10. **Pod čtvrtým žalobním bodem** žalobce namítl, že je z vyjádření žalovaného zcela zřejmé, že nerespektuje oba zrušující rozsudky Městského soudu v Praze.
11. Žalobce **pod pátým žalobním bodem** zrekapituloval svoje námitky proti argumentaci žalovaného následovně:
12. Vzhledem ke skutečnosti, že zapsaný uživatel, tj. MUDr. M. R., proti ohlášení žalobce ze dne 25. 5. 2015 uplatnila rozpor, předložil žalobce „doklad prokazující právní důvod užívání zemědělské půdy, která se stala předmětem sporu“, a to výpis z katastru nemovitostí, podle kterého je jako vlastník sporných pozemků zapsán právě on. MUDr. R. žádný takový doklad jistě nepředložila a ani předložit nemohla, jelikož není v katastru nemovitostí zapsána. Žalobce namítl, že žalovaný se (namísto toho, aby aplikoval speciální zákonnou úpravu svědčící ve prospěch žalobce) stejně jako předtím prvostupňový správní orgán, zabýval řešením občanskoprávních otázek (tedy učinil to, co na jiném místě svého rozhodnutí označil za nesprávné), a dovodil, že sporné pozemky patří do společného jmění manželů a dále, že proti vůli MUDr. M. R. nelze tento zápis nikdy změnit, což žalobce považuje za zcela nepřijatelný závěr porušující čl. 1 Listiny základních práv a svobod zaručující rovnost občanů před zákonem. Žalobce nerozporoval skutečnost, že sporné pozemky patří do společného jmění manželů, nicméně je přesvědčen, že podle § 3g odst. 2 zákona o zemědělství je tato skutečnost irelevantní, jelikož právní důvod užívání musí být prokázán listinou.

13. Žalobce je toho názoru, že žalovaný nepokrytě straní MUDr. M. R., což dovozuje ze skutečnosti, že žalovaný bez jakékoliv skutkové a právní argumentace souhlasí se závěrem prvostupňového správního orgánu, že sporné pozemky je oprávněna užívat ona, neboť se jedná o pozemky náležející do společného jmění manželů. Žalobce nerozumí tomu, proč by měla tato skutečnost zakládat takové privilegované postavení MUDr. M. R., když totožný závěr (tj. že jde o pozemky, které náleží do společného jmění manželů), platí i ve vztahu k žalobci.
14. Dle žalobce je zřejmé, že žalovaný vychází z předpokladu (ačkoliv to výslovně v rozhodnutí neuvedl), že žalobce své tehdejší manželce MUDr. M. R. udělil (v blíže nespecifikované době) souhlas s užíváním předmětných pozemků za účelem jejího podnikání, podle § 146 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o.“). Žalobce považuje tento závěr za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný nikterak neuvedl, na základě jakých důkazů a jakým myšlenkovým postupem tuto skutečnost zjistil. Jediným argumentem je tvrzení žalovaného, že žalobce v období let 2007 – 2011 ohlašoval ty zemědělské pozemky, které koupil, do systému LPIS na svou manželku (patrně jako užitelku). Toto tvrzení ovšem nevyplývá ze žádných důkazů. Žalovaný ve vztahu k uvedenému pouze uvedl sdělení označené jako „pozn.“, že OPŽL Šumperk je schopna doložit kopie blíže nespecifikovaných ohlášení podepsaných žalobcem. Žalobce považuje za nepochopitelné, proč tyto údajné listinné důkazy netvoří součást spisu a proč jemu nebylo umožněno do nich nahlédnout a vyjádřit se k nim. Dle přesvědčení žalobce jde tak o další hrubou procesní vadu. Žalobce proto namítl, že žádné takové listiny neexistují a pakliže ano, jedná se o padělek. Žalobce tak trvá na svém tvrzení, že žádný souhlas s užíváním svojí manželce neudělil, pouze do roku 2014 toleroval, že tyto pozemky fakticky užívá.
15. Žalobce dále považuje za zcela nesprávný i právní názor žalovaného, že souhlas podle § 146 o. z. (§ 715 odst. 1 o. z.) je neodvolatelný. Již v předchozích fázích řízení žalobce poukazoval na právní názor vyslovený v judikatuře Nejvyššího soudu (např. 22 Cdo 1731/2003) popř. dále shodně formulovaný také v Komentáři k občanskému zákoníku č. 40/1964 Sb., C. H. Beck, dle kterého má souhlas podle shora uvedeného ustanovení jen ten důsledek, že právní úkony podnikajícího manžela při dispozici se společným majetkem nejsou relativně neplatné ve smyslu § 145 odst. 2 a § 40a o. z., ovšem sám o sobě nemůže vyloučit oprávnění druhého z manželů společný majetek užívat, které vyplývá z § 145 odst. 1 o. z. (§ 713 o. z.). K závěru, že společný majetek je oprávněn užívat jen jeden z manželů, může vést jen zjištění, že mezi manžely byla v tomto smyslu uzavřena dohoda. V rámci právního posouzení věci je nutno se zabývat i otázkou, zda nedošlo ke změně poměrů, v jejímž důsledku by nebylo možné na spoluvlastníkovi spravedlivě požadovat, aby závazky z uvedené dohody plnil i nadále.
16. Žalobce zdůraznil, že mezi ním a MUDr. M. R. nikdy k žádné dohodě o užívání sporných pozemků v minulosti nedošlo. I kdyby však k takové dohodě došlo, představovala by nynější situace mezi žalobcem a MUDr. M. R., kdy MUDr. M. R. neuznává rovnost práv účastníků a zneužívá toho, že je zapsána v systému LPIS jako užitelka převažující části pozemků účastníků k tomu, aby neoprávněně získávala na úkor žalobce majetkový prospěch, tak zásadní změnu poměrů, že za takové situace by žalobce nebyl takovou dohodou vázán.

17. Žalobce dále namítl, že žalovaný v napadeném rozhodnutí jasně neuvedl, zda přihlíží k plné moci ze dne 2. 1. 2009 jako k důkazu, popř. jaké skutečnosti z ní vyvozuje, pouze uvedl, že byla oslabena její důkazní hodnota (v předchozích fázích řízení žalovaný tuto listinu považoval za rozhodující důkaz). Žalobce i nadále trvá na tom, že plná moc ze dne 2. 1. 2009 je padělek.
18. Žalobce uvedl, že zastává právní názor, že uživatel zapsaný v evidenci uživatelů nemá žádné přednostní právo oproti ohlašovatelům změny, který se domáhá, aby byl do evidence zapsán jako „nový“ uživatel namísto uživatele dosavadního. Ze spisu není jakkoliv zřejmé, že by se prvostupňový správní orgán či žalovaný zabýval otázkou, zda byla MUDr. M. R. zapsána do evidence uživatelů v souladu se zákonem o zemědělství. Žalobce má za to, že správnost jejího zápisu (jakožto uživatele sporných pozemků) byla v podstatě pouze presumována, což žalobce považuje za nesprávné. Dle přesvědčení žalobce totiž musí dosavadní uživatel při každé aktualizaci v evidenci půdy ve smyslu § 3g odst. 1 zákona o zemědělství prokázat, že mu svědčil a i nadále svědčí, platný právní důvod užívání. Tímto způsobem musí být zachována rovnost dosavadního a potenciálně nově zapsaného uživatele.
19. Žalobce považuje za další závažnou procesní vadu postup žalovaného spočívající v neodůvodnění jeho odchýlení se od jeho dřívějšího právního stanoviska ze dne 2. 6. 2016, podle kterého lze souhlas manžela udělený podle § 146 o. z. vypovědět.
20. Žalobce namítl, že se žalovaný navzdory pokynu Městského soudu v Praze nevypořádal s námitkou žalobce, že je nespravedlivé, že on splácí kupní ceny za předmětné nemovitosti, zatímco MUDr. M. R. pobírá dotace. Žalobce v tomto spatřuje další procesní vadu.
21. Žalobce dále namítl, že žalovaný správně nepochopil námitku žalobce týkající se významu údajů o vlastnických vztazích v katastru nemovitostí, a proto ji nesprávně vypořádal. Žalobce totiž míní zdůraznit, že právní úprava uvedená v § 3g zákona o zemědělství je speciální a existence právního důvodu užívání se podle § 3g odst. 2 prokazuje listinou. Právě na základě takové listiny a nikoli na základě aplikace občanského zákoníku, je pak nutno rozhodnout, neboť jiný postup toto zákonné ustanovení ani neumožňuje. Pakliže by měl být na posuzování právního důvodu užívání aplikován občanský zákoník, muselo by tak být v celém rozsahu (tj. včetně základních zásad) a nikoliv pouze v rozsahu vybraných zákonných ustanovení, jak to učinil žalovaný.
22. Ze shora uvedených důvodů žalobce soudu navrhl, aby žalobou napadené rozhodnutí zrušil.

III.

Vyjádření žalovaného

23. Ve vyjádření ze dne 22. 9. 2021 žalovaný odmítl veškeré žalobní námítky.
24. Žalovaný předně nesouhlasil s námitkou žalobce, že ve fázi správního řízení po vydání zrušovacího rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, měl bezvýhradně postupovat v souladu s právním názorem Městského soudu v Praze ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s.
25. Žalovaný se podrobně zabýval tím, kdo předmětné pozemky fakticky užíval. MUDr. M. R. ke svému užívání mimo jiné poukázala na dřívější dokazování, např. na návrh dohody rozdělení společného jmění manželů ze dne 10. 2. 2015 adresovaného zástupcem žalobce

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

zástupci MUDr. M. R., ve kterém mělo být uvedeno: „*nynější situace je taková, že Vaše klientka užívá pro svoji zemědělskou činnost 200 ha těchto pozemků, můj klient toliko 35 ha a na tyto výměry zemědělských pozemků též každý z nich pobírá dotace*“ a dále na obsah vyjádření žalobce v námitce ze dne 8. 6. 2015, v němž bylo uvedeno, že: „*podpůrně měl správní orgán přihlédnout i ke skutečnosti, že MUDr. M. R. fakticky užívá předmětné pozemky po řadu let a je tedy v souladu s principy manželského majetkového práva a principem spravedlnosti, aby byl nynějším uživatelem pozemků žalobce.*“ Žalovaný dále obstaral podklady k dřívějším zápisům MUDr. M. R. do evidence LPIS, přičemž z těchto je zřejmé, že dané pozemky, resp. ohlášení k nim, činil za MUDr. M. R. žalobce. Podpis sice není zcela čitelný, ale z ostatních dokumentů (např. nájemních smluv) je zřejmé, že jde o podpis žalobce (resp. jde o podpis totožný s těmito dokumenty). Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že ačkoliv MUDr. M. R. opakovaně prohlašovala, že tato dřívější ohlášení za ni činil žalobce a ten existenci takových dokumentů prohlásil za padělek, tak po seznámení s těmito dokumenty žádný takový závěr neučinil a pouze argumentoval, že na zmocnění není uvedeno, že by ho přijal.

26. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2021, č. j. 1 Azs 31/2016-36, žalovaný argumentoval, že nelze souhlasit s názorem žalobce, že žalovaný měl bez dalšího akceptovat názory Městského soudu v Praze bez toho, aby se vypořádal s novými důkazy, resp. judikaturou. Žalovaný proto otázku užívání mimo jiné posoudil i s ohledem na rozsudky vydané Nejvyšším správním soudem v obdobných věcech týchž účastníků (tj. rozsudek ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 68/2020-27 a ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 69/2020-30). Pokud tedy Městský soud v Praze uložil žalovanému v rozsudku ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, opětovně rozhodnout o námitkách žalobce s akcentem na závěry v tomto rozsudku uvedenými, je dle žalovaného nutno tyto interpretovat v souladu se závěry vyslovené v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 68/2020-27 a č. j. 7 As 69/2020-30, a to i s ohledem na skutečnost, že sám Městský soud v Praze v bodě 96. rozsudku ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, vliv rozsudků Nejvyššího správního soudu na meritorní posouzení projednávané věci presumuje.
27. Ve vztahu k námitce žalobce ohledně oprávněnosti historického zápisu MUDr. M. R. do evidence LPIS žalovaný argumentoval rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 68/2020-27 a č. j. 7 As 69/2020-30, dle kterých předmětem nyní posuzovaného řízení není správnost dřívějšího zápisu MUDr. M. R. do evidence půdy, ale otázka zákonnosti neprovedení navrhované změny požadované žalobcem. Otázka správnosti dřívějšího zápisu do evidence půdy je tudíž pro stávající řízení irelevantní.
28. Ve vztahu k námitce žalobce ohledně faktického užívání pozemků žalovaný argumentoval tím, že dle judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 21. 10. 2018, č. j. 2 As 2/2008-55) je za uživatele nutno považovat osobu zapsanou v evidenci půdy (nikoliv toho, kdo pozemky fakticky užívá). Nicméně, z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, (zcela odchylně od rozsudků Nejvyššího správního soudu

ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 68/2020-27 a č. j. 7 As 69/2020-30) vyplývá, že správní orgány jsou v řízení podle § 3g zákona o zemědělství povinny zkoumat nejen to, komu svědčí právní titul k užívání zemědělských pozemků, ale rovněž to, který z nich předmětné pozemky fakticky užívá. Žalovaný proto žalobce i MUDr. M. R. dne 21. 1. 2021 vyzval, aby se vyjádřili k jednotlivým dílům půdních bloků, resp. pozemkům a prokázali, kdo tyto pozemky ke dni ohlášení, tj. ke dni 25. 5. 2015 fakticky užíval. Žalobce se vyjádřil přípisem ze dne 8. 2. 2021, ve kterém uvedl, že pozemky fakticky užívá on a navrhl, aby žalovaný vyzval MUDr. M. R., aby užívání prokázala. MUDr. M. R. se ve stanovené lhůtě k věci nevyjádřila. Žalovanému tak bylo na podkladě jeho výzvy od žalobce i MUDr. M. R. potvrzeno, že stav ohledně užívání zůstal nezměněn a nutno zdůraznit, že především bylo prokázáno, že žalobce nemá souhlas od MUDr. M. R. a tedy nemůže prokázat právní důvod užívání, který by jej opravňoval k zápisu do evidence LPIS. I kdyby žalobce prokázal své užívání, nic by to nezměnilo na skutečnosti, že nedisponuje právním důvodem užívání. Žalovaný svoji argumentaci ve vztahu k této námitce uzavřel tím, že vzhledem ke kolizi rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, a rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 68/2020-27 a č. j. 7 As 69/2020-30, tak postupoval v souladu s právním názorem nadřízeného soudu (s přihlédnutím k již existující judikatuře).

29. Žalovaný konstatoval, že se nejedná o žádné zneužití práva správním orgánem, když pro posouzení použití majetku ve společném jmění manželů k podnikání jedním z manželů před rokem 2014 vycházel z ustanovení § 146 o. z. Žalovaný ve své námitce ze dne 8. 6. 2015 pak sám uvedl, že žádnou dohodu o užívání s MUDr. M. R. neuzavřel, ani jí neudělil souhlas, natož pak souhlas časově neomezený. Pouze do roku 2014 toleroval skutečnost, že sporné pozemky MUDr. M. R. fakticky užívá a nedomáhal se ukončení tohoto užívání. V dopise adresovaném dne 24. 5. 2015 Ing. Zdeňku Strnadelovi žalobce uvedl, že na předmětných pozemcích nemohl sám hospodařit. Žalovaný následně s odkazem na komentářovou literaturu uvedl, že na odvolání jednou uvedeného souhlasu by se měla aplikovat pravidla o jednostranném právním jednání, tj. takový souhlas je možné odvolat pouze do doby, než se podle něj zachová adresát.
30. K námitce žalobce, že podle § 3a odst. 1 zákona o zemědělství evidence využití půdy slouží k ověřování údajů v žádosti o dotace, tedy na základě údaje v evidenci půdy, kdo je uživatelem příslušného pozemku, jsou vypláceny dotace, protože je nepřípustné, aby byl v evidenci jako uživatel zapsán někdo, kdo půdu (fakticky) neužívá, žalovaný uvedl, že jím provedené posouzení, resp. úsudek o předběžné otázce, nemá povahu autoritativního (konstitutivního) rozhodnutí ve věci sporu mezi žalobcem a MUDr. M. R. o jejich právech a povinnostech, neboť takové závazné řešení sporu náleží do pravomoci nalézacího soudu v občanskoprávním řízení. Evidence zemědělské půdy podle uživatelských vztahů je určitým záznamem zákonem stanovených informací o půdních blocích, jenž slouží ke zjednodušení a urychlení poskytování dotací a kontrole jejich plnění, a to tím, že správní orgán při poskytování dotací vychází z informací, které jsou do této evidence zapsány na základě průkazných dokladů předložených příslušnou osobou.
31. S ohledem na shora uvedené žalovaný soudu navrhl žalobu v celém rozsahu zamítnout.

IV.

Posouzení žaloby

32. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)].
33. Soud ve věci rozhodl bez nařízení ústního jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalovaný s tímto postupem souhlasil v podání ze dne 26. 10. 2021 a žalobce se na výzvu soudu s doložkou dle § 51 odst. 1 věta druhá s. ř. s. ze dne 27. 10. 2021 nevyjádřil, tudíž má soud za to, že souhlasí.
34. Soud postupoval dle rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2016, č. j. 7 As 93/2014 – 48, kde soud pro případ, kdy účastníci souhlasí s rozhodnutím ve věci bez nařízení ústního jednání, nemá automaticky, i když účastníci navrhnout provedení důkazů v podáních, dovozovat jejich vůli ke konání ústního jednání, ale pokud soud nehodlá vyhovět návrhům účastníka na provedení důkazů pak: „ ... v rozhodnutí *meritorním je povinen vysvětlit a odůvodnit, proč důkazním návrhům nevyhověl. Zjistí-li soud při přezkumu správního rozhodnutí, že skutkový stav byl správním orgánem správně a úplně zjištěn a po právní stránce správně posouzen, a to po bezvadném řízení, dojde zpravidla k závěru, že žaloba není důvodná*“. V nyní posuzovaném případě žalobce navrhl provedení důkazů listinami a spisem Městského soudu v Praze vedeného pod sp. zn. 9 A 46/2016, jež byly součástí spisového materiálu, neboť z nich při přezkumu zákonnosti rozhodnutí žalovaného vychází a správním spisem se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Afs 8/2008 - 117 ze dne 29. 1. 2009, č. 2383/2011 Sb. NSS).
35. Žaloba není důvodná.
36. Jádrem sporu mezi účastníky je otázka zákonnosti napadeného rozhodnutí (jakož i řízení vydání rozhodnutí předcházející), kterým žalovaný pro nedůvodnost zamítl námitku žalobce proti oznámení o (ne)provedení žalobcem navrhované změny uživatele v evidenci půdy u specifikovaných dílů půdních bloků na základě ohlášení žalobce ze dne 25. 5. 2015.
37. Soud při posouzení věci vyšel z následující právní úpravy:
38. Podle § 3g odst. 1 zákona o zemědělství: „*Uživatel je povinen Fondu na jím vydaném formuláři ohlásit skutečnost, že došlo*
- a) ke změně průběhu hranice plochy evidované v dílu půdního bloku nebo změně výměry způsobilé plochy dílu půdního bloku podle postupu podle odstavce 4 věty druhé,*
 - b) ke změně průběhu hranice o plochu neevidovanou v dílu půdního bloku,*
 - c) ke změně uživatele dílu půdního bloku,*
 - d) k ukončení užívání dílu půdního bloku,*

e) ke změně druhu zemědělské kultury na dílu půdního bloku podle kritérií stanovených v nařízení vlády podle § 3i,

f) ke změně průběhu hranice osázené plochy vinice na dílu půdního bloku, s druhem zemědělské kultury vinice stanovené nařízením vlády podle § 3i, nebo

g) ke vzniku nového dílu půdního bloku, který není v evidenci půdy evidován,

a to nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala; ohlášení změny zveřejní Fond způsobem umožňujícím dálkový přístup.“

39. Podle § 3g odst. 2 zákona o zemědělství: „Zjistí-li Fond, že ohlášení změny podle odstavce 1 je v rozporu s údaji vedenými v evidenci půdy nebo jiným ohlášením změny, vyzve uživatele, který učinil ohlášení změny, popřípadě uživatele dotčeného tímto ohlášením k předložení písemné dohody odstraňující vzájemný rozpor nebo k předložení dokladu prokazujícího právní důvod užívání zemědělské půdy, která se stala předmětem rozporu, a to ve lhůtě stanovené Fondem, která nesmí být kratší než 15 dnů ode dne doručení výzvy. Zjistí-li Fond, že ohlášení změny je nepravdivé nebo neúplné, vyzve uživatele k odstranění vad ohlášení změny, a to ve lhůtě stanovené Fondem, která nesmí být kratší než 15 dnů ode dne doručení výzvy. Při postupu podle tohoto odstavce se použije ustanovení § 141 odst. 4 správního řádu. Lhůty stanovené v řízení o aktualizaci evidence půdy končí marným uplynutím lhůty stanovené Fondem nebo provedením úkonu ve věci stanovené výzvou posledního z účastníků řízení, jichž se výzva týká.“

40. Podle § 3g odst. 3 zákona o zemědělství: „Fond provede aktualizaci evidence půdy na základě ohlášení změny podle odstavce 1, jestliže údaje v ohlášení změny neshledá nepravdivými, popřípadě neúplnými, a jedná-li se o ohlášení podle odstavce 1 písm. b), c) nebo g), doloží uživatel Fondu

a) písemnou dohodu podle odstavce 2 nebo

b) doklad prokazující právní důvod užívání zemědělské půdy, která se stala předmětem rozporu podle odstavce 2.

Fond vydá osobě, která ohlásila změnu, jakož i dalším osobám, pokud se jich změna týká, oznámení o aktualizaci evidence půdy. Prvním úkonem ve věci je vydání oznámení o aktualizaci evidence půdy.“

41. Podle § 3g odst. 4 zákona o zemědělství: „Fond aktualizaci evidence půdy podle ohlášení změny podle odstavce 1 neprovede a tuto skutečnost s uvedením důvodu oznámí písemně uživateli, který učinil ohlášení změny podle odstavce 1, popřípadě osobě, které se aktualizace evidence půdy týká, jestliže

a) i po předložení dokladu podle odstavce 2 shledá údaje v ohlášení změny nepravdivými, nebo

b) uživatel, který učinil ohlášení změny, nedoložil písemnou dohodu podle odstavce 2 nebo doklad prokazující právní důvod užívání zemědělské půdy, která se stala předmětem rozporu podle odstavce 2.

Pokud podle postupu Fondu podle odstavce 3 nebo věty první tohoto odstavce, zjistí Fond, že uživatel u zemědělské půdy splnil podmínky podle § 3a odst. 4, vyznačí v evidenci půdy hranici dílu půdního bloku s tím, že o část dílu půdního bloku, ke které nebyl doložen právní důvod užívání zemědělské půdy, se sníží výměra způsobilé plochy vedené v evidenci půdy.“

42. Podle § 3g odst. 5 zákona o zemědělství: „Jestliže v důsledku ohlášení změny podle odstavce 1 mají být aktualizovány údaje týkající se dílu půdního bloku uživatele, který nepodal ohlášení změny, a na základě výzvy podle odstavce 2 nedoložil písemnou dohodu nebo neprokázal právní důvod užívání dílu půdního bloku, Fond mu písemně v rámci toho řízení oznámí provedení aktualizace evidence půdy nebo úplné vynětí části nebo celého dílu půdního bloku z evidence půdy do 15 dnů ode dne, kdy aktualizaci nebo vynětí z evidence půdy provede.“
43. Podle § 3g odst. 6 citovaného zákona platí, že: „Proti oznámení podle odstavců 3 až 5 může uživatel podat Fondu nejpozději do 15 dnů ode dne jeho doručení písemnou námitku, která musí být odůvodněna. Podaná námitka nemá odkladný účinek. O podané námitce rozhoduje ministerstvo. Písemné vyhotovení rozhodnutí o námitkách se doručuje uživateli a je konečné.“
44. Soud se nejprve zabýval žalobcem uplatněnou námitkou **pod prvním žalobním bodem**. Jedná se o námitku, již žalobce nesouhlasil s postupem žalovaného (resp. tento postup označil za nezákonný, a to konkrétně v rozporu s ustanovením § 78 odst. 5 s. ř. s.), který se necítí vázán právním názorem vysloveným v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, což žalovaný odůvodnil zejména odkazem na (v napadeném rozhodnutí konkrétně specifikovaný) judikaturní vývoj. Žalobce je přesvědčen, že ve fázi **řízení** po vydání shora citovaného zrušovacího rozsudku, bylo procesní povinností žalovaného bezvýhradně splnit pokyny Městského soudu v Praze.
45. Soud shora uvedené námitce žalobce nepřisvědčil, a to z následujících důvodů. Nejprve je nutno zmínit, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 6. 2020 č. j. 2 Afs 282/2018 – 41, k problematice vázanosti správních orgánů zrušujícím rozsudkem krajského soudu v bodě [32] konstatoval, že: „[z]ávaznost kasačního rozhodnutí soudu nicméně není bezvýjimečná. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře připouští, že správní orgán je oprávněn odchýlit se od zrušujícího rozsudku v téže věci ve výjimečných případech. V rozsudku ze dne 23. 9. 2004, č. j. 5 A 110/2002 - 25, č. 442/2005 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „právní názor soudu nelze ponížovat na pouhou ‚námitku‘ [...], o níž by správnímu orgánu bylo v dalším řízení umožněno uvážit, tj. kterou by žalovaný mohl i odmítnout, ale je třeba na něj nahlížet jako na pravidlo, jež je určujícím pro další kroky správního orgánu i pro úvahy, o něž bude správní orgán opírat závěrečné hodnocení zjištěných skutkových okolností. Prolomení povinnosti správního orgánu být vázán právním názorem soudu přichází v úvahu výjimečně, a to pouze tehdy, pokud v průběhu dalšího správního řízení po zrušení rozhodnutí správního orgánu byla učiněna nová skutková zjištění nebo pokud došlo ke změně právní úpravy, podle níž má být věc posuzována.“ (obdobně např. rozsudek ze dne 18. 6. 2004, č. j. 2 Ads 16/2003 - 56, č. 352/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud připustil, aby se správní orgán závazným právním názorem neřídil také tehdy, pokud byl tento právní názor v mezidobí (ke dni nového rozhodování žalovaného správního orgánu) překonán judikaturou vyšších soudů, již by musel respektovat i každý senát Nejvyššího správního soudu a pochopitelně rovněž krajské soudy (tj. rozšířeného senátu, Ústavního soudu nebo Soudního dvora EU - viz rozsudek ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 31/2016 - 36).“; tudíž Nejvyšší správní soud na rozdíl od žalobce dospěl ke zcela opačnému právnímu závěru, že: „ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s. tak zavazuje správní orgán respektovat v dalším řízení závazný právní názor soudu, pokud nepůjde o některou z výše zmíněných výjimek.“, přičemž v dané věci se jednalo právě o situaci, kdy v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí byl právní názor vyjádřený ve zrušujícím rozsudku

zdejšího soudu ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, překonán judikaturou Nejvyššího správního soudu, a to například rozsudky ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 69/2020-30, ze dne 7. 3. 2023, č. j. 7 As 242/2022-40. Soud rovněž v této souvislosti odkazuje na bod [41] rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2022, č. j. 1 Azs 16/2021 – 50, kde rozšířený senát shodně s výše uvedeným zdůraznil následující: „*[p]latí, že ani kasační závaznost právního názoru Nejvyššího správního soudu nemá absolutní povahu. Lze ji prolomit v případě změny skutkových či právních poměrů a dále při podstatné změně judikatury, a to na úrovni, kterou by byl krajský soud i každý senát Nejvyššího správního soudu povinen akceptovat v novém rozhodnutí. Tak by tomu bylo v případě, že jinak o rozhodné právní otázce uvažil Ústavní soud, Evropský soud pro lidská práva, Soudní dvůr EU, ale i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v řízení podle § 17 s. ř. s., případně že by bylo k rozhodné otázce přijato stanovisko pléna či kolegia podle § 19 s. ř. s. To vše za situace, že by se tak stalo v mezidobí mezi opakovaným rozhodováním Nejvyššího správního soudu v téže věci (usnesení rozšířeného senátu čj. 9 AfS 59/2007-56; shodně usnesení rozšířeného senátu čj. 4 As 3/2018-50, bod 30).*“

46. Shora uvedené názory jsou podpořeny rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 31/2016-36, v němž Nejvyšší správní soud posuzoval typově zcela shodnou procesní situaci, tj. hodnotil meze vázanosti správního orgánu závazným názorem krajského soudu ve zrušovacím rozsudku a v bodě 18. vyslovil, že: „... *povinnost správních orgánů a konečně i městského soudu řídit se dříve vysloveným závazným právním názorem za situace, kdy v mezidobí došlo (byť v jiné, typově však obdobné věci) k formulaci odlišného právního závěru Nejvyšším správním soudem, by byl i v rozporu se zásadou procesní ekonomie a v konečném důsledku i s požadavkem na účinnou ochranu práv osob dotčených činností veřejné správy. Taková rozhodnutí by v případě podání kasační stížnosti a jejich přezkumu Nejvyšším správním soudem nemohla obstát, neboť i ten je (s výjimkou aktivace rozšířeného senátu) vázán svou předchozí judikaturou. Formalistické lpění na dodržení mezitím překonaného závazného právního názoru městského soudu by tak mělo jediný reálný efekt – prodloužení soudního a správního řízení ve věci. Z hlediska právní jistoty adresátů veřejné správy i její obecné kultivace je naopak žádoucí, aby správní orgány ve své činnosti v maximální možné míře respektovaly právní závěry soudů vyslovené ve skutkově a právně obdobných věcech.*“ Ve světle shora citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu je skutkově a právně obdobnou věcí s věcí nyní posuzovanou kupříkladu věc týchž účastníků vedená u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 11 A 112/2019, ve které byl dne 6. 2. 2020 vydán rozsudek pod č. j. 11 A 112/2019-49 (kterým byla zamítnuta žaloba žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 4. 2019, č. j. 13170/2019-MZE-11121). Tento rozsudek žalobce napadl kasační stížností, která byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 69/2020-30. Další takovou skutkově a právně obdobnou věcí je věc vedená u zdejšího soudu pod sp. zn. 11 A 113/2019, ve které byl dne 6. 2. 2020 vydán rozsudek pod č. j. 11 A 113/2019-43 (kterým byla zamítnuta žaloba žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 4. 2019, č. j. 17806/2019-MZE-11121). Tento rozsudek následně žalobce taktéž napadl kasační stížností, kterou Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 68/2020-27. Další skutkově a právně obdobnou věcí je věc vedená u zdejšího soudu pod sp. zn. 17 A 135/2020, ve které byl dne 28. 7. 2022 vydán rozsudek pod č. j. 17 A 135/2020-40 (kterým byla zamítnuta žaloba žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 10. 2020, č. j. 49202/2020-MZE-11121). Tento rozsudek byl žalobcem napaden kasační stížností, kterou Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 7. 3. 2023, č. j. 7 As 242/2022-40. Na tomto místě soud považuje za žádoucí poukázat

na skutečnost, že Městský soud v Praze ve shora uvedených skutkově a právně obdobných věcech týčích účastníků dospěl ve sporných otázkách oproti rozsudku ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, ke zcela odlišným závěrům. Tyto závěry pak byly podrobeny přezkumu Nejvyššího správního soudu, který je potvrdil. Pokud se tedy žalobce domáhal, aby žalovaný ve fázi správního řízení po vydání zrušovacího rozsudku rozhodoval bezvýhradně vázán následně překonaným právním názorem vysloveným Městským soudem v Praze v rozsudku ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, který se (nutno zdůraznit) odchyluje od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz výše), nelze takto žalobcem navrhovaný postup považovat za správný, a to tím spíše, pokud nebyl rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, napaden kasační stížností, tedy podroben přezkumu Nejvyššího správního soudu. Nadto soud uvádí, že v samotném rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, konkrétně v bodě 96. je výslovně zmíněna presumpce vlivu rozsudků Nejvyššího správního soudu na meritorní posouzení projednávané věci. Konečně soud poukazuje na skutečnost, že ani Ústavní soud neshledal důvody k přehodnocení závěrů učiněných Nejvyšším správním soudem (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 5. 2021, II. ÚS 3413/20 nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 11. 2021, III. ÚS 63413/20).

47. Soud nepřisvědčil ani námitce žalobce pod **druhým žalobním bodem**, kterou žalobce namítl nezákonnost postupu žalovaného spočívajícího v nerespektování (dle jeho názoru) závazného právního názoru Městského soudu v Praze, že do evidence LPIS může být zapsána výlučně osoba, která zemědělské pozemky fakticky obhospodařuje. Žalobce nesouhlasil s názorem žalovaného, že právní důvod užívání může mít žalobce jen za předpokladu, že by s tím souhlasila MUDr. M. R., a to navzdory tomu, že právní důvod užívání žalobce je založen jeho vlastnickým právem. Žalobce je přesvědčen, že právní důvod užívání svědčí jak jemu, tak i MUDr. M. R., nicméně druhou podmínku pro zápis změny do evidence, tj. faktické užívání, může splňovat pouze jeden z nich. Žalobce v rámci druhého žalobního bodu také namítl, že se žalovaný v rozporu s pokynem Městského soudu v Praze nezabýval obsahem podkladů k ohlášením údajně realizovaným žalobcem v letech 2007 – 2011, pročez nejsou zřejmé úvahy žalovaného, ze kterých tento vyvodil konkludentní souhlas žalobce ve smyslu § 146 o. z. Žalobce je přesvědčen, že ohlášení do evidence musí učinit uživatel, popř. jeho zástupce na základě plné moci osobně a ve správním spise není založena žádná listina, ze které by vyplývalo, že by byla MUDr. R. jako uživatelka zapsána na základě nějakého úkonu žalobce. Žalobce poukázal na skutečnost, že nebylo řádně skutkově zjištěno, jak původně došlo k zápisu MUDr. M. R. do evidence uživatelů a zda se tak stalo platně.
- Proto je žalobce přesvědčen, že žalovaný ve věci rozhodl, aniž by řádně zjistil skutkový stav.

48. Městský soud v Praze sice v bodě 80. rozsudku ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, uvedl, že „*k rozhodování správních orgánů ve věcech aktualizace evidence jednoznačně vyplývá, že správní orgány jsou v řízení podle § 3g zákona o zemědělství povinny zkoumat nejen to, komu z účastníků svědčí právní titul k užívání zemědělských pozemků, ale rovněž to, který z nich předmětné pozemky fakticky užívá,*“ nicméně, soud se v této otázce v nyní řešeném případě v souladu s ustálenou judikaturou přiklonil ke zcela opačnému závěru – a sice, že zjišťování, kdo sporné pozemky fakticky obhospodařuje naopak není žádoucí, ba dokonce by bylo možné takový postup správního orgánu považovat za nezákonný, a to

s ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 69/2020-30, který vychází z presumpce správnosti zápisu uživatele v evidenci půdy, a dle kterého platí, že „judikatura zdejšího soudu přitom zastává názor, že za uživatele je třeba považovat osobu zapsanou v evidenci půdy“. Nejvyšší správní soud tento závěr dále podpořil následující argumentací uvedenou ve svém rozsudku ze dne 21. 10. 2008, č. j. 2 As 2/2008-55: „Pokud by správní orgány přihlížely k tomu, že stěžovatel fakticky užíval i jiné, v evidenci neuvedené, půdní bloky, překročil by meze, které mu zákon stanoví, a své rozhodnutí by zatížil nezákonností. Ustanovení § 13 odst. 1 písm. b) a § 13 odst. 3 nařízení proto nedává žalovanému žádný prostor pro dokazování faktického užívání půdních bloků, neboť za rozhodné stanoví jedině údaje v evidenci půdy. Tento postup je současně i souladný s požadavkem rovného zacházení se všemi žadateli, stejně jako s principem předvídatelnosti rozhodování správního orgánu.“ Na základě výše uvedeného se tak soud neztotožnil s námitkou žalobce, že žalovaný byl povinen zkoumat, kdo sporné pozemky fakticky užívá, neboť pokud by tak učinil, dle názoru soudu by nepochybně překročil meze své pravomoci.

49. Nejvyšší správní soud dále v rozsudku ze dne 7. 3. 2023, č. j. 7 As 242/2022-40, konstatoval,
že „Nelze přisvědčit ani námitce stěžovatele (žalobce), že pouze on disponuje právním důvodem užívání doloženým podle § 3g odst. 2 zákona o zemědělství, neboť disponuje písemným dokladem o svém vlastnictví. Právní důvod užívání předmětných pozemků totiž svědčí bývalé manželce stěžovatele (MUDr. M. R.) z toho důvodu, že předmětné pozemky jsou součástí (dosud nevypořádaného) SJM.“ Vzhledem k tomu, že žalobce současně s žádostí nepředložil relevantní listinu, tvořící podklad pro změnu v evidenci půdy, např. dohodu o vypořádání společného jmění manželů, rozhodnutí soudu o vypořádání společného jmění manželů, dohodu s MUDr. M. R. popř. alespoň její souhlas k zápisu žalobce jakožto uživatele sporných pozemků (§ 3g odst. 3 zákona o zemědělství), bylo tak postupováno správně, pokud nebyla žalobcem navrhovaná změna (aktualizace) v ohlášení ze dne 25. 5. 2015 do evidence půdy zapsána.
50. Při posuzování oprávněnosti, resp. správnosti, dřívějšího zápisu MUDr. M. R. jakožto uživatky, soud postupoval v souladu s právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu (jak již bylo uvedeno výše, jedná se o rozhodnutí v právně i skutkově obdobné věci týchž účastníků) ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 69/2020-30, dle kterého: „Předmětem nyní posuzovaného řízení přitom není správnost dřívějšího zápisu manželky stěžovatele (MUDr. M. R.) do evidence půdy, ale otázka zákonnosti neprovedení navrhované změny požadované stěžovatelem (žalobcem). Je tedy správný nosný závěr rozsudku městského soudu, že pro danou věc není relevantní otázka dřívějšího zápisu manželky stěžovatele (MUDr. M. R.) do evidence uživatelů půdy, ale to, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro provedení stěžovatelem (žalobcem) provedené změny zápisu v evidenci. Nutno dodat, že stěžovatel (žalobce) ani netvrdil, že by v jiném řízení účinně zpochybnil správnost dřívějšího zápisu manželky (MUDr. M. R.) do evidence půdy.“ Posouzení správnosti zápisu MUDr. M. R. jako uživatky sporných pozemků v evidenci půdy tak není ani v tomto řízení relevantní, protože se žalovaný ve vztahu k této otázce při vydání napadeného rozhodnutí nedopustil žádného postupu, který by byl jakkoliv v rozporu se zákonem.
51. Pod **třetím žalobním bodem** žalobce namítl, že je nepřipustné, aby byl jako uživatel v evidenci zapsán někdo, kdo půdu fakticky neužívá, když podle § 3a odst. 1 zákona o zemědělství slouží evidence využití půdy k ověřování údajů v žádosti o dotace, tedy, že na

základě údaje v evidenci půdy, kdo je uživatelem příslušného pozemku, jsou vypláceny dotace.

52. K této námitce žalobce soud konstatuje, že žalovaným provedené posouzení kdo pozemky užívá a z jakého titulu nemá charakter autoritativního konstitutivního rozhodnutí ve věci sporu mezi žalobcem a MUDr. M. R., nýbrž pouze povahu úsudku o předběžné otázce. Jak již bylo konstatováno Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 69/2020-30: „*v řízení podle § 3g zákona o zemědělství není správní orgán oprávněn řešit občanskoprávní spory. V tomto řízení lze řešit pouze otázky, které jsou relevantní pro potřeby evidence půdy, nikoli otázky spojené s určením jejího vlastnictví. Ty přísluší řešit soudům v občanském soudním řízení.*“ (srov. dále např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2006, č. j. 7 As 26/2005-67). Nejvyšší správní soud se k otázce charakteru evidence zemědělské půdy v rozsudku ze dne 9. 7. 2015, č. j. 3 As 187/2014-37, vyslovil následovně: „*Evidence zemědělské půdy podle uživatelských vztahů je tedy určitým záznamem zákonem stanovených informací o půdních blocích, jenž slouží ke zjednodušení a urychlení poskytování dotací a kontrole jejich plnění, a to tím, že správní orgán při poskytování dotací vychází z informací, které jsou do této evidence zapsány na základě průkazných dokladů předložených příslušnou osobou.*“ Soud tak ve vztahu k námitce uplatněné pod třetím žalobním bodem uzavřel, že zaprvé smyslem daného řízení, ve kterém bylo vydáno napadené rozhodnutí, nebyl přezkum oprávněnosti pobírání dotací MUDr. M. R. a zadruhé, že žalovaným provedené posouzení (viz výše) má výlučně povahu úsudku o předběžné otázce pro potřeby evidence půdy, tudíž se nejedná o závazné autoritativní řešení občanskoprávního sporu, které v České republice přísluší nalézacím soudům.
53. Soud nepřisvědčil námitce žalobce uplatněné pod **čtvrtým žalobním bodem**, a sice že z vyjádření žalovaného je zřejmé, že nerespektuje oba zrušovací rozsudky Městského soudu v Praze. Jak ze samotného odůvodnění napadeného rozhodnutí, tak i z vyjádření žalovaného k žalobě podaného v tomto soudním řízení, je zřejmé, že žalovaný zrušovací rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 17. 5. 2018, č. j. 9 A 46/2016-67, a dále ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, respektuje, nicméně z nich, a to dle názoru zdejšího soudu zcela správně, v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 31/2016-36, v daném případě nevychází (viz argumentace shora k vypořádání prvního žalobního bodu); přičemž žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí řádně vysvětlil, z jakého důvodu k tomuto kroku přistoupil.
54. Pod **pátým žalobním bodem** žalobce provedl rekapitulaci svých námitek proti argumentaci žalovaného. Ani tyto námitky soud neshledal důvodnými a odkazuje na jejich níže provedené vypořádání:
55. K námitce žalobce, že v řízení předložil „*doklad prokazující právní důvod užívání zemědělské půdy*“, a to výpis z katastru nemovitostí, na kterém je zapsán jako vlastník sporných pozemků, a žalovaný namísto aplikace speciální zákonné úpravy svědčící ve prospěch žalobce dovodil, že sporné pozemky patří do společného jmění manželů, soud poukazuje na následující. Sám žalobce nerozporoval skutečnost, že sporné pozemky patří do společného jmění manželů, ba dokonce i v žalobě ze dne 20. 8. 2021 (o které je rozhodováno v tomto řízení) sám výslovně uvedl, že žalovaný „*dovodil, že sporné pozemky patří do SJM, což je sice pravda, ale...*“ Pro úplnost soud dodává, že skutečnost, že je jako vlastník pozemku v katastru

nemovitostí zapsán jen jeden z manželů, ještě nemusí nutně znamenat, že tento pozemek netvoří součást společného jmění manželů (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. 22 Cdo 6109/2017 nebo dále rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2018, sp. zn. 22 Cdo 3234/2018). V souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 68/2020-27, pak soud nemohl přisvědčit námitce žalobce, že by použití speciální zákonné úpravy, které se žalobce dovolává, svědčilo ve prospěch žalobce, neboť jak je uvedeno ve shora citovaném rozsudku: „*Ani ze stěžovatelem (žalobcem) akcentovaných ustanovení § 3g odst. 2 až 5 zákona o zemědělství nelze dovodit, že by bylo třeba vycházet výlučně z výpisu z katastru nemovitostí (který ani podle stěžovatele (žalobce) neodpovídá realitě).*“ Vzhledem ke skutečnosti, že na základě shora uvedené argumentace soudu není sporné, že pozemky tvořily v době rozhodování žalovaného, jakož i prvostupňového správního orgánu, součást společného jmění manželů, nelze tak souhlasit s tvrzením žalobce, že MUDr. M. R. nepředložila žádný doklad, resp. právní titul pro zápis do evidence půdy, neboť právě to, že jsou sporné pozemky součástí společného jmění manželů, prokazuje právní důvod užívání sporných pozemků ze strany MUDr. M. R.. Soud dále podotýká, že po přezkoumání odůvodnění napadeného rozhodnutí nedospěl ke stejnému závěru jako žalobce, tedy, že by skutečnost, že MUDr. M. R. v minulosti byla zapsána jako užívatelka sporných pozemků v evidenci půdy, měla bránit tomu, aby mohl být namísto ní v budoucnu zapsán žalobce.

56. Soud dále neshledal důvodnou ani námitku žalobce, že žalovaný nepokrytě straní MUDr. M. R., když bez jakékoliv skutkové a právní argumentace souhlasí se závěrem prvostupňového správního orgánu o tom, že sporné pozemky je oprávněna užívat ona, jelikož se jedná o pozemky, které tvoří součást společného jmění manželů. Městský soud v Praze se touto námitkou žalobce v minulosti již opakovaně zabýval (viz rozsudek ze dne 6. 2. 2020, č. j. 11 A 112/2019-49 a rozsudek ze dne 6. 2. 2020, č. j. 11 A 113/2019-43) a i na tomto místě považuje za nutné poukázat na ustanovení § 82 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“), dle kterého musí odvolání (popř. námitka) obsahovat mimo jiné údaj o tom, v čem je odvolatelem spatřován rozpor napadeného rozhodnutí s právními předpisy. Je tak odpovědností žalobce řádně tvrdit jakož ani relevantními důkazy prokázat, právní důvod užívání sporných pozemků, když právě v tomto rozsahu žalovaný k námitce žalobce rozhodnutí prvostupňového správního orgánu přezkoumává (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2008, č. j. 2 As 56/2007-71). Soud shrnuje, že žalobce danou námitku uplatnil v ryze obecné rovině, jelikož své tvrzení, že správní orgány rozhodují ve prospěch MUDr. R., nikterak nespecifikoval a dovozoval je jen z toho, že ve správním řízení nebyl úspěšný. Soud však ani v textu správních rozhodnutí a ani ve správním spise nenalezl žádné diskriminační postupy či úvahy zaměřené vůči žalobci.
57. Žalobce dále namítal, že v řízení nebylo prokázáno, že žalobce své tehdejší manželce, MUDr. M. R., udělil souhlas s užíváním sporných pozemků pro její podnikání podle § 146 o. z. Ve vztahu k této námitce soud upozorňuje na skutečnost, že (jak již bylo v tomto rozsudku opakovaně uvedeno výše) oprávněnost zápisu MUDr. M. R. jakožto užívatelky do evidence půdy není předmětem tohoto řízení. Soud tak na tomto místě znovu poukazuje na zásadu víry ve správnost zápisu ve veřejném registru (již dříve vyjádřené v rozsudcích Městského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2020, č. j. 11 A 112/2019-49 a č. j. 11 A 113/2019-43). Vzhledem k tomu, že je tak za uživatele půdního bloku nutno považovat osobu zapsanou v evidenci půdy, znamená to, že „faktické (ne)užívání půdního bloku je

nerozhodné, jednak to zakládá „prioritu“ zapsaného uživatele, jelikož je to nově zapisovaný uživatel, jenž musí prokázat, že mu svědčí aktuální užívací titul, zatímco zapsaný uživatel nemusí obhajovat svůj zápis.“ (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 7. 2022, sp. zn. 17 A 135/2020). V souladu se shora citovaným rozsudkem tak soud ve vztahu k této námitce uzavírá, že žalobcem odkazovaný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2020, č. j. 10 A 17/2020-71, představuje vybočení z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, když žalovanému uložil, aby zkoumal, kdo je faktickým uživatelem půdních bloků a aby odůvodnil, na základě čeho dospěl k závěru, že žalobce v minulosti udělil MUDr. M. R. souhlas s užíváním sporných pozemků pro její podnikání. Pokud tedy žalovaný presumoval správnost zápisu v evidenci půdy (aniž by zjišťoval, zda žalobce MUDr. M. R. udělil souhlas, popř. zda byla mezi žalobcem a MUDr. M. R. v tomto směru uzavřena dohoda) postupoval v souladu se zákonem a ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Tím spíše pak v této věci není relevantní otázka odvolatelnosti, resp. vypověditelnosti takového případně uděleného souhlasu, protože nelze považovat za procesní vadu, pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí neodůvodnil opuštění svého právního stanoviska ze dne 2. 6. 2016, podle kterého je souhlas manžela udělený podle § 146 o. z. odvolatelný. S ohledem na shora uvedené (tj. zásadu víry ve správnost zápisu v evidenci půdy) dále nelze souhlasit s názorem žalobce, že při každé aktualizaci v evidenci půdy ve smyslu § 3g odst. 1 zákona o zemědělství musí dosavadní uživatel prokázat, že měl a má platný právní důvod užívání, tedy, že musí být zachována rovnost dosavadního a „nového“ uživatele.

58. Dále žalobce namítal, že MUDr. M. R. neuznává rovnost práv účastníků a zneužívá toho, že je zapsána v systému LPIS jako uživatelka převažující části pozemků účastníků k tomu, aby získávala na úkor žalobce neoprávněný majetkový prospěch, přičemž žalobci tak dále připadá nespravedlivé, že on splácí za předmětné nemovitosti kupní ceny, zatímco MUDr. M. R. pobírá dotace. Soud opět i ve vztahu k této námitce považuje za nezbytné připomenout jádro tohoto sporu, kterým je otázka zákonnosti neprovedení žalobcem navrhované změny uživatele v evidenci půdy u specifikovaných dílů půdních bloků na základě ohlášení žalobce ze dne 25. 5. 2015, přičemž pro takové posouzení není hledisko toho, kdo ze sporných pozemků finančně profituje, popř. kdo je na ně povinen vynakládat peněžní prostředky, zcela relevantní. K uvedenému soud dospěl zejména s ohledem na závěr vyslovený v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 7. 2022, sp. zn. 17 A 135/2020, dle kterého: *„Pro (ne)provedení aktualizace zápisu v evidenci půdy není podstatné, kdo za dané pozemky platí daň z nemovitostí a kdo na ně případně pobírá dotace.“*
59. Soud nepřisvědčil námitce žalobce, že žalovaný ohledně plné moci ze dne 2. 1. 2009 pouze uvedl, že byla oslabena důkazní hodnota této listiny, a to aniž by se jednoznačně vyjádřil, zda k ní přihlíží jako k důkazu. Soud při přezkumu napadeného rozhodnutí neshledal ve vztahu k takto namítanému jakémoliv pochybení žalovaného, neboť pro řízení je podstatná výlučně otázka, zda došlo ke splnění zákonem stanovených podmínek pro zápis změny do evidence půdy žalobcem navrhované v ohlášení ze dne 25. 5. 2015 a nikoliv přezkum právního důvodu užívání svědčící MUDr. M. R.. Pokud by v daném případě žalovaný přistoupil k hodnocení listiny (plná moc ze dne 2. 1. 2009) a to i hlediska toho, zda se jedná o padělek či ne, bylo by nutné takový postup považovat za nadbytečný a nehospodárný.
60. Soud tedy žádnou z žalobcem uplatněných námitek neshledal důvodnou.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

61. Lze tak uzavřít, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a judikaturou soudů, soud ve správních řízeních neshledal ani procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, proto soud nedůvodnou žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
62. Výrok o nákladech řízení pod bodem II. tohoto rozsudku je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci samé úspěšný a úspěšnému žalovanému však prokazatelné náklady řízení nad rámec běžných činností správního úřadu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu,

se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28.11.2023

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem provedla: S. K.